

Powiatowy Urząd Pracy

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

**W MIEŚCIE BIELSKO-BIAŁA
w I-półroczu 2010 roku**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów	4
1.1 Charakterystyka bezrobocia w Bielsku – Białej	4
1.2 Struktura bezrobocia według zawodów	5
1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów	7
2. Analiza ofert pracy według zawodów	8
2.1 Oferty pracy według zawodów	9
2.2 Oferty pracy według grup zawodowych	10
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	11
3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Mieście Bielsko – Biała	11
3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	14
3.3 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności	15
Wnioski	16
Spis wykresów	17
Spis tabel	17

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga systematycznego śledzenia i analizowania zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Dlatego wychodząc naprzeciw tym potrzebom, do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako jedno z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy, w ramach opracowywania analiz rynku pracy, został wprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. (art. 8, ust.1 pkt 3 i art. 9, ust.1 pkt 9).

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przekazuje, zatem do Państwa dyspozycji „**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Mieście Bielsko-Biała w I-półroczu 2010 roku**”, opracowany w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. **Zawodem deficytowym** nazywamy zawód, na który występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem niniejszego raportu jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji pozwalających na zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców, a także poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, które będą mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego oraz lokalnym władzom samorządowym kształtującym politykę przeciwdziałania bezrobociu.

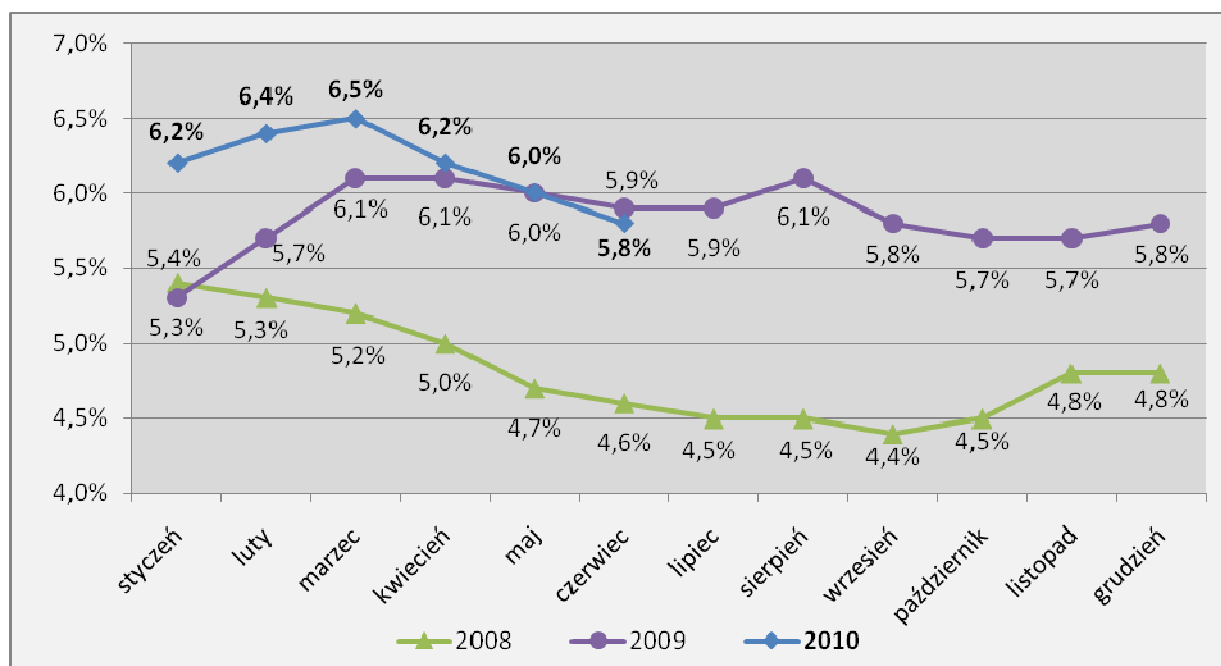
Monitoring służyć ma również stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Usprawnieniu pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów. A także ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowywany jest dwa razy w roku. Jako źródło informacji służą załączniki nr 2 i 3 do sprawozdania MPIPS-01. Zakres danych w nich zawarty obejmuje liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, bezrobotne kobiety, osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz bezrobotnych poprzednio pracujących według okresu pozostawania bez pracy oraz oferty pracy (zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, miejsca przygotowania zawodowego, stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia) według zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy, w sumie 1770 zawodów) oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1. Analiza bezrobocia według zawodów

Stopa bezrobocia na koniec czerwca 2010 w Mieście Bielsko-Biała wyniosła **5,8%** (5451 osób bezrobotnych). Jest ona o 0,1 pkt. procentowego niższa w stosunku do analogicznego okresu w roku 2009 (spadek o 112 osób). Poniższy wykres prezentuje zmiany stopy bezrobocia w ostatnich latach w Mieście.

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Bielsku – Białej na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

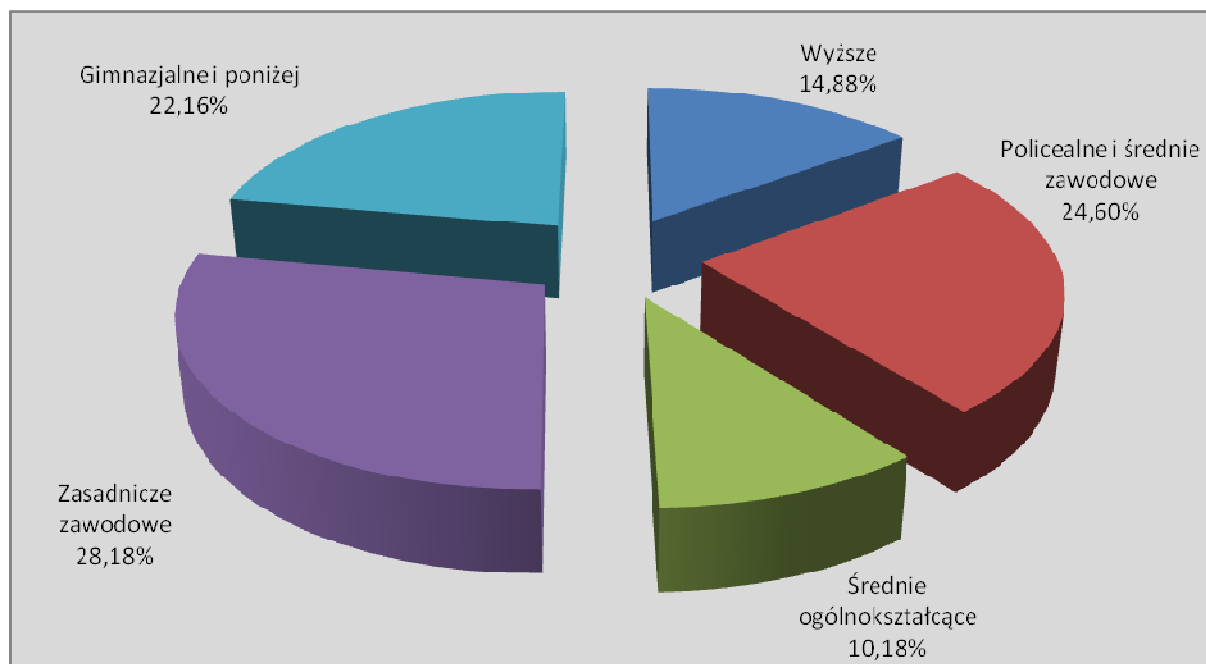
Miasto Bielsko – Biała cechuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia zarówno w skali województwa śląskiego (stopa dla tego województwa wynosi 9,4%), jak również w skali kraju (11,6%).

1.1 Charakterystyka bezrobocia w Bielsku – Białej

Wśród osób bezrobotnych z terenu Miasta Bielska – Białej najczęściej posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – **1536 osób (28,2%)**. W porównaniu do pierwszego półrocza 2009 roku odsetek ten zmniejszył się. Na wysokim poziomie utrzymuje się również udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (**22,2%**). W przypadku osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym nastąpił wzrost odsetka z 12,5% na koniec czerwca 2009 do **14,9%** na koniec czerwca 2010. Większy odsetek niż w roku poprzednim zanotowano również w przypadku osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (24,5% w czerwcu 2009 i **24,6%** w czerwcu 2010). Udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym pozostał na niezmiennym poziomie – **10,2%**. Poniższy wykres prezentuje strukturę bezrobotnych ze względu na ich poziom wykształcenia.

Wykres nr 2.

Struktura wykształcenia bezrobotnych w Mieście Bielsko-Biała (stan na koniec I-półroczu 2010 roku)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Ponad połowa bezrobotnych (**52,8%**) to kobiety. W porównaniu z ubiegłym rokiem odsetek ten zmalał o około 0,5 pkt. procentowego. Osoby młode do 25 roku życia stanowią **13,2%** ogółu zarejestrowanych, a **27,9%** to osoby po 50 roku życia. Porównując te dane do analogicznego okresu z ubiegłego można zauważyć, że odsetek osób młodych do 25 roku życia zmalał, a osób po 50 roku życia wzrósł. W przypadku osób długotrwale bezrobotnych nastąpił wzrost ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych z **36,9%** w czerwcu 2009 roku do **38,7%** w czerwcu 2010.

1.2 Struktura bezrobocia według zawodów

Charakterystyka bezrobocia wymaga szczegółowego zbadania struktury bezrobotnych pod względem posiadanego zawodu. Dzięki temu możliwe będzie wykazanie zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób bezrobotnych.

W tabeli poniżej zawarto 30 zawodów, które są najliczniej reprezentowane wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne w Urzędzie Pracy. Największą grupę stanowią osoby bez zawodu – **656** osób (**12%**). W porównaniu do czerwca 2009 roku nastąpił spadek liczby tych osób o 329 osób (spadek o 33,4%). Na drugim miejscu znalazły się osoby w zawodzie Sprzedawca – **490** osób (**9%**). W tym przypadku nastąpił wzrost liczby osób w tym zawodzie o 143 osoby (wzrost o 41,2%). Na trzecim miejscu znalazł się zawód Pracownik biurowy – **241** osób bezrobotnych (**4,4%**). Na kolejnym miejscu znalazły się osoby w zawodzie Sprzątaczką – **161** osób.

Osoby bezrobotne w przedstawionych poniżej trzydziestu zawodach stanowią **56,5%** wszystkich osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Miasta Bielska – Białej.

Tabela nr 1.

Bezrobotni według zawodów w Mieście Bielsko – Biała (stan na koniec I-półroczu 2010 roku)

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni wg stanu na koniec I-półroczu 2010 roku
1.	Bez zawodu	656
2.	Sprzedawca	490
3.	Pracownik biurowy	241
4.	Sprzątaczką	161
5.	Robotnik budowlany	134
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	130
7.	Magazynier	94
8.	Krawiec	78
9.	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	74
10.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	70
11.	Kucharz	60
12.	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	60
13.	Robotnik gospodarczy	59
14.	Technik mechanik	58
15.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	58
16.	Murarz	52
17.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	52
18.	Ślusarz	51
19.	Kierowca samochodu osobowego	49
20.	Pracownik ochrony mienia i osób	46
21.	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	45
22.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	44
23.	Kasjer handlowy	44
24.	Technik budownictwa	42
25.	Pozostali zmiatacze i pokrewni	42
26.	Fryzjer	40
27.	Tokarz	40
28.	Asystent ekonomiczny	37
29.	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	36
30.	Kelner	36

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Licznie reprezentowane są również takie zawody jak: Robotnik budowlany, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Magazynier czy Krawiec.

W przypadku dużych grup zawodowych największa liczba bezrobotnych jest w grupie Modelki, Sprzedawcy i Demonstratorzy (**10,8%**). Na drugim miejscu wśród dużych grup znajdują się Pracownicy obsługi biurowej. Udział tej grupy w ogóle bezrobotnych wynosi **9,6%**. Dużą grupę bezrobotnych stanowią również Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **8,6%**.

1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów

Po przeanalizowaniu struktury osób pozostających w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy należy się przyjrzeć kwestii napływu bezrobotnych w okresie pierwszych sześciu miesięcy 2010 roku. Dzięki temu uzyskamy pełniejszy obraz tendencji występujących na lokalnym rynku pracy.

W pierwszym półroczu 2010 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku – Białej zarejestrowało się **4231** osób, w tym **2098** kobiet z terenu Miasta. W porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym, liczba bezrobotnych rejestrujących się w Urzędzie Pracy zmniejszyła się o **318** osób (spadek o 7%). Poniższa tabela przedstawia trzydzieści zawodów, w których zanotowano największy napływ bezrobotnych. W przedstawionych w poniższej tabeli trzydziestu zawodach zarejestrowało się w pierwszym półroczu 2010 roku **60%** bezrobotnych.

Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Bielsku – Białej w I-półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Bez zawodu	509	223	48	22
2.	Sprzedawca	384	324	18	16
3.	Pracownik biurowy	178	145	16	12
4.	Sprzątaczk	133	128	1	1
5.	Robotnik budowlany	116	1	4	0
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	96	35	8	3
7.	Robotnik gospodarczy	93	19	4	1
8.	Magazynier	90	16	9	2
9.	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	83	35	2	0
10.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	76	28	6	5
11.	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	58	24	2	1
12.	Krawiec	56	54	0	0
13.	Pozostali zamiatacze i pokrewni	51	12	0	0
14.	Kucharz	50	30	4	2
15.	Pracownik ochrony mienia i osób	46	7	2	0
16.	Kierowca samochodu osobowego	44	1	1	0
17.	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	41	23	1	1
18.	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	41	24	3	2
19.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	40	23	1	1
20.	Kasjer handlowy	40	35	1	1
21.	Kelner	38	34	5	4
22.	Murarz	38	0	0	0
23.	Ślusarz	34	0	0	0
24.	Kierowca samochodu ciężarowego	34	1	0	0
25.	Technik mechanik	32	3	0	0
26.	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	32	8	0	0
27.	Fryzjer	32	30	1	1
28.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	31	13	2	1
29.	Pomoc kuchenna	31	27	2	2
30.	Pakowacz	29	24	3	1

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

W pierwszym półroczu 2010 roku najwięcej osób rejestrujących się w Urzędzie Pracy było bez zawodu – **509**, co stanowiło **12%** wszystkich rejestracji. Liczba tych osób jest mniejsza niż rok wcześniej o 396 osób (spadek o 43,7%). Drugą co do wielkości grupę stanowiły osoby w zawodzie Sprzedawca – **384 (9,1%)**. Liczba ta jest większa niż w czerwcu 2009 roku o 141 osób (wzrost o 58%). W przypadku absolwentów największy napływ zanotowano wśród osób bez zawodu – **48**.

W pierwszej połowie 2010 roku największy napływ dotyczył grupy zawodowej Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – **10,7%**. Kolejną grupą, którą charakteryzował duży napływ bezrobotnych była grupa Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – **10,1%**. Liczny napływ dotyczył również grupy Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – **9,7%**.

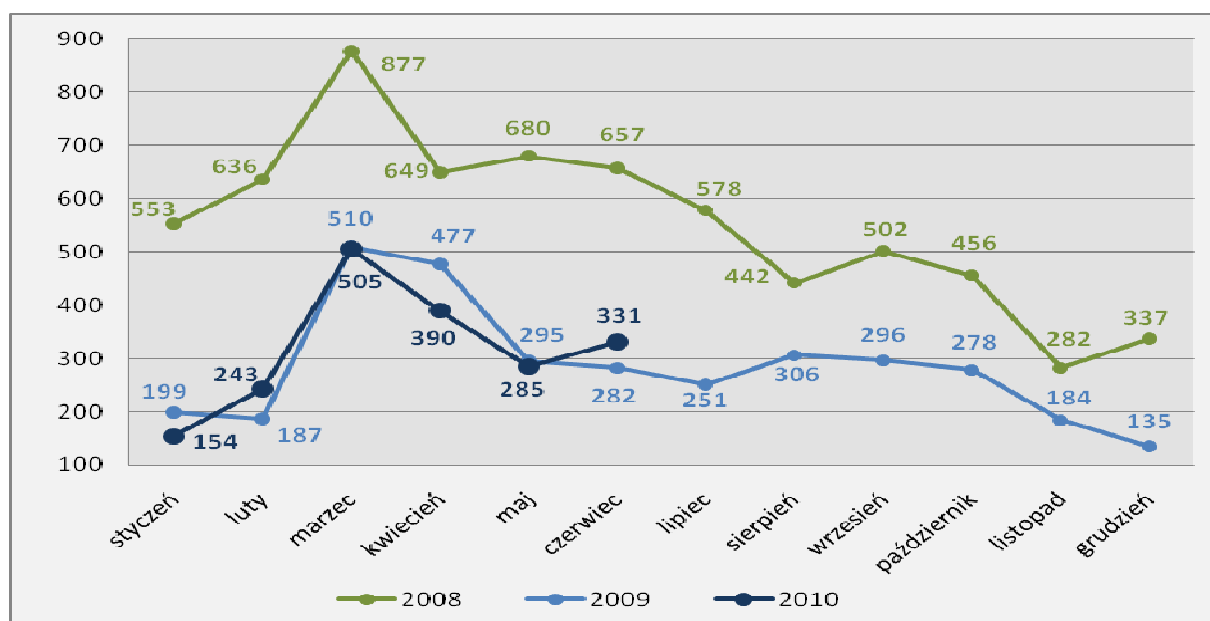
Podsumowując dotychczasową analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Mieście Bielsko – Biała, można stwierdzić, że najliczniejszą grupę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym, czyli gimnazjalnym i podstawowym – **50,3%** ogółu. Najliczniejszą grupą w strukturze bezrobotnych są osoby bez zawodu. Świadczy o tym zarówno wskaźnik napływu w pierwszym półroczu 2010 roku jak i ogólna liczba bezrobotnych w tym zawodzie na koniec czerwca 2010 roku. Najliczniej reprezentowanym zawodem w strukturze bezrobotnych jak również pod względem napływu do bezrobocia jest Sprzedawca. Licznie reprezentowanymi zawodami zarówno pod względem napływu jak i liczby bezrobotnych na koniec czerwca były Pracownik biurowy oraz Sprzątaczką.

2. Analiza ofert pracy według zawodów

Analiza popytu na pracę stanowi kolejny element prezentowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dostarcza ona cennych informacji o rynku pracy zarówno jego uczestnikom, jak i instytucjom, których działania są z nim powiązane bądź mają na niego wpływ. Mowa tu szczególnie o władzach samorządowych i instytucjach oświatowych.

Analiza ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej wykazała, że w pierwszym półroczu 2010 roku nastąpił spadek liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy w porównaniu do tego samego okresu w roku 2009 o **42** oferty (spadek o **2,1%**). Od stycznia do czerwca 2010 roku zgłoszono **1908** ofert pracy z terenu Miasta Bielska - Białej.

Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Bielsku – Białej na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku

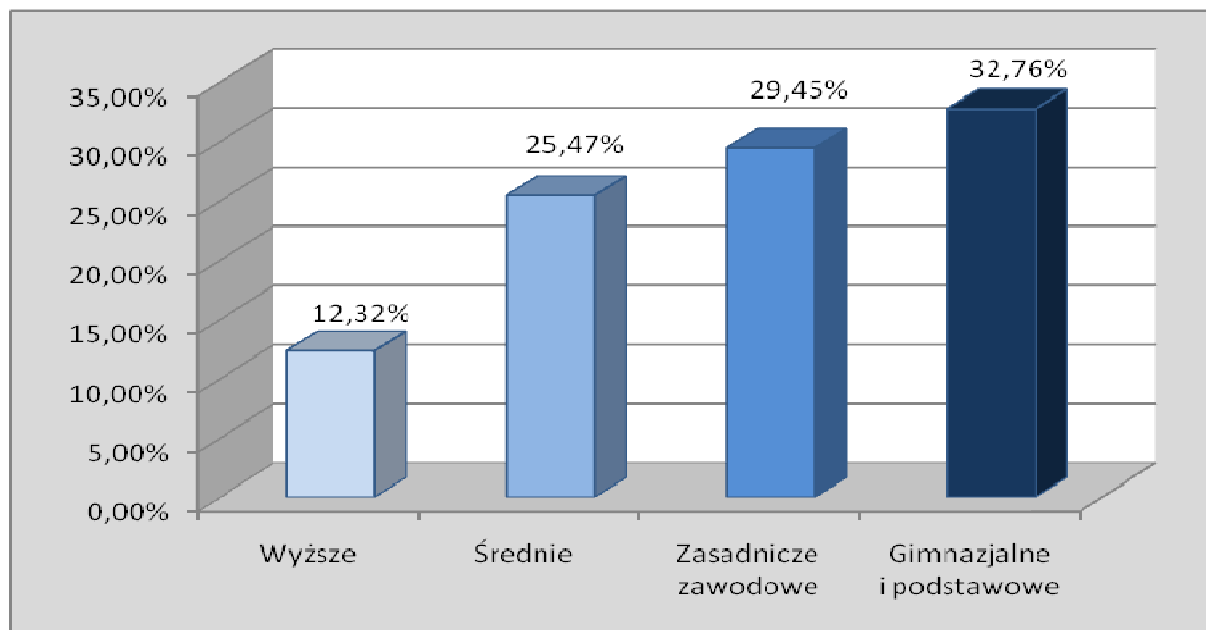
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

2.1 Oferty pracy według zawodów

W pierwszym półroczu 2010 roku najwięcej ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (**625**), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (**562**). Najmniej propozycji zatrudnienia skierowanych było do osób posiadających wykształcenie wyższe (**235**). Poniższy wykres przedstawia strukturę ofert pracy według wykształcenia w Bielsku – Białej w pierwszej połowie 2010 roku.

Wykres nr 4.

Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Mieście Bielsko-Biała w I-półroczu 2010 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Szczegółowa analiza ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej pozwoliła na stworzenie rankingu 28 zawodów, w których zanotowano największe zainteresowanie ze strony pracodawców. Przedstawione w poniższej tabeli oferty pracy według zawodów stanowią **60%** wszystkich ofert zgłoszonych w pierwszym półroczu 2010 roku.

Najwięcej ofert pracy zgłoszonych w pierwszym półroczu 2010 roku dotyczyło zawodu Robotnik gospodarczy – **194** ofert (**10,2%**). Liczba ta jest niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o **31** ofert (spadek o **13,8%**). Na drugim miejscu znalazły się oferty w zawodzie Sprzedawca – **125** (**6,5%**). W tym przypadku zanotowano spadek o 20 ofert pracy w porównaniu z pierwszym półroczem 2009 roku. W dalszej kolejności znalazły się oferty pracy dla zawodu Pracownik biurowy – **119** (**6,2%**) oraz Pracownik administracyjny – **89** ofert (**4,7%**).

Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Mieście Bielsko – Biała w I-półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu
1.	Robotnik gospodarczy	194
2.	Sprzedawca	125
3.	Pracownik biurowy	119
4.	Pracownik administracyjny	89
5.	Sprzątaczką	62
6.	Robotnik budowlany	43
7.	Murarz	42
8.	Kierowca samochodu osobowego	35
9.	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	32
10.	Księgowy [samodzielny]	30
11.	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	27
12.	Magazynier	26
13.	Malarz budowlany	26
14.	Kelner	25
15.	Kierowca samochodu ciężarowego	25
16.	Telemarketer	24
17.	Szwaczka	24
18.	Handlowiec	23
19.	Kierowca ciągnika siodłowego	22
20.	Bufetowy [barman]	21
21.	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	21
22.	Operator urządzeń do produkcji materiałów ściernych	20
23.	Ślusarz	17
24.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	17
25.	Dekarz	16
26.	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	16
27.	Pracownik ochrony mienia i osób	15
28.	Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	15

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

2.2 Oferty pracy według grup zawodowych

Jeżeli natomiast przeanalizujemy propozycje zatrudnienia pod względem grup zawodowych, do których zostały one skierowane okazuje się, że w I-połowie 2010 roku najwięcej ofert skierowanych było do grupy zawodowej Pracownicy pozostałych specjalności – **15,3%**. Na drugim miejscu znalazły się oferty dla grupy Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (**14,9%**). Oferty dla grupy Górnicy i robotnicy budowlani stanowiły w pierwszym półroczu 2010 roku **11%** wszystkich ofert.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kluczowym zadaniem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

\overline{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu 2010 roku.

\overline{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu 2010 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Mieście Bielsko – Biała

W oparciu o powyższe wskaźniki został sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w wyniku analizy zawodów według wskaźnika intensywności deficytu ($W_{n,I}^k > 1,1$), jako zawody deficytowe, czyli te na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie zostały również zdefiniowane zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Dlatego też w przypadku niektórych zawodów ich deficytowość nie oznacza zagrożenia dla rynku pracy. W przypadku zawodów skategoryzowanych jako deficytowe, a które wymagają odpowiednich kwalifikacji często potwierdzonych konkretnym dokumentem należy podjąć odpowiednie kroki (np. szkolenia) w celu złagodzenia tego problemu.

Wśród zawodów deficytowych, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął maksimum, a dla których pojawiały się średnio przynajmniej 3 oferty pracy miesięcznie i w ewidencji Urzędu Pracy nie figuruje żaden bezrobotny w tym zawodzie, wymienić należy następujące:

- Monter sprzętu gospodarstwa domowego
- Operator urządzeń do produkcji materiałów ściernych

Poniższa tabela prezentuje 30 zawodów deficytowych, czyli takich, w których istnieje większe zapotrzebowanie na pracę ze strony pracodawców, niż jest osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach. Zawody o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu to m.in.: Kierowca ciągnika siodłowego, Spawacz ręczny łukiem elektrycznym, Asystent bankowości, Brukarz, Technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz Tynkarz.

Tabela nr 4. Ranking 37 zawodów deficytowych w Bielsku – Białej w I-półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Kierowca ciągnika siodłowego	22,00
2.	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	16,00
3.	Asystent bankowości	14,00
4.	Brukarz	14,00
5.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	14,00
6.	Tynkarz	13,00
7.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	8,50
8.	Dekarz	8,00
9.	Pracownik administracyjny	5,24
10.	Fakturzystka	5,00
11.	Kolporter	4,50
12.	Malarz budowlany	3,71
13.	Bibliotekarz	3,00
14.	Asystent usług pocztowych	3,00
15.	Spawacz ręczny gazowy	3,00
16.	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	3,00
17.	Robotnik leśny	2,50
18.	Wulkanizator	2,50
19.	Monter konstrukcji budowlanych	2,33
20.	Zbrojarz	2,20
21.	Organizator obsługi turystycznej	2,17
22.	Robotnik gospodarczy	2,09
23.	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	2,00
24.	Inżynier inżynierii środowiska – systemy wodociągowe i kanalizacyjne	2,00
25.	Asystent prawny	2,00
26.	Psycholog	2,00
27.	Organizator usług gastronomicznych	2,00
28.	Opiekun w domu pomocy społecznej	2,00
29.	Pracownik do spraw osobowych	2,00
30.	Opiekunka dziecięca	2,00
31.	Monter reklam	2,00
32.	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	2,00
33.	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	2,00
34.	Monter instalator urządzeń technicznych w budownictwie wiejskim	2,00
35.	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,00
36.	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych [telemonter]	2,00
37.	Pracznia	2,00

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Jeżeli idzie o zawody nadwyżkowe, czyli te na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach (wskaźnik $W < 0,9$) to wymienić można m.in.: Pakowacz, Kontroler jakości wyrobów – artykuły przemysłowe, Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym oraz Mechanik pojazdów samochodowych.

Tabela nr 5. Ranking 34 zawodów nadwyżkowych w Bielsku – Białej w I-półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Pakowacz	0,03
2.	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	0,05
3.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	0,05
4.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,05
5.	Mechanik pojazdów samochodowych	0,06
6.	Specjalista bankowości	0,06
7.	Portier	0,07
8.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	0,08
9.	Cukiernik	0,08
10.	Dozorca	0,08
11.	Asystent ekonomiczny	0,09
12.	Stolarz	0,11
13.	Telefonistka	0,13
14.	Ogrodnik szkółkarz	0,13
15.	Pomoc kuchenna	0,13
16.	Technik budownictwa	0,14
17.	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,14
18.	Prawnik legislator	0,14
19.	Cieśla	0,14
20.	Parkingowy	0,14
21.	Sekretarz asystent	0,17
22.	Technik mechanik	0,19
23.	Opiekunka środowiskowa	0,20
24.	Kucharz małej gastronomii	0,20
25.	Specjalista zastosowań informatyki	0,21
26.	Robotnik magazynowy	0,22
27.	Krawiec	0,23
28.	Kucharz	0,24
29.	Florysta	0,25
30.	Plastyk	0,25
31.	Posadzkarz	0,25
32.	Monter/składacz okien	0,25
33.	Szlifierz metali	0,25
34.	Obuwnik przemysłowy	0,25

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Wśród zawodów, które wykazują równowagę na rynku pracy wymienić można:

- Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]
- Szwaczka

Wybrane zawody, wymienione powyżej to takie, w których rejestrowało przynajmniej 3 bezrobotnych w miesiącu i zgłaszano przynajmniej 3 oferty pracy w miesiącu.

3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Kolejną istotną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został sporządzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I-półrocza 2010 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu I-półrocza 2010 roku.

Na tej podstawie można stwierdzić, że na pierwszym miejscu wśród grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie znalazła się grupa zawodowa – Kierownicy małych przedsiębiorstw. Drugie miejsce zajęła grupa zawodowa – Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy.

W poniższej tabeli znajdują się zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (według kodu 6 cyfrowego). Wybrano jedynie te, w których zarejestrowanych jest co najmniej 5 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest równy bądź większy od 0,54. Nie uwzględniono zawodów, których kod kończy się na -90 (Pozostali...).

Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Mieście Bielsko – Biała

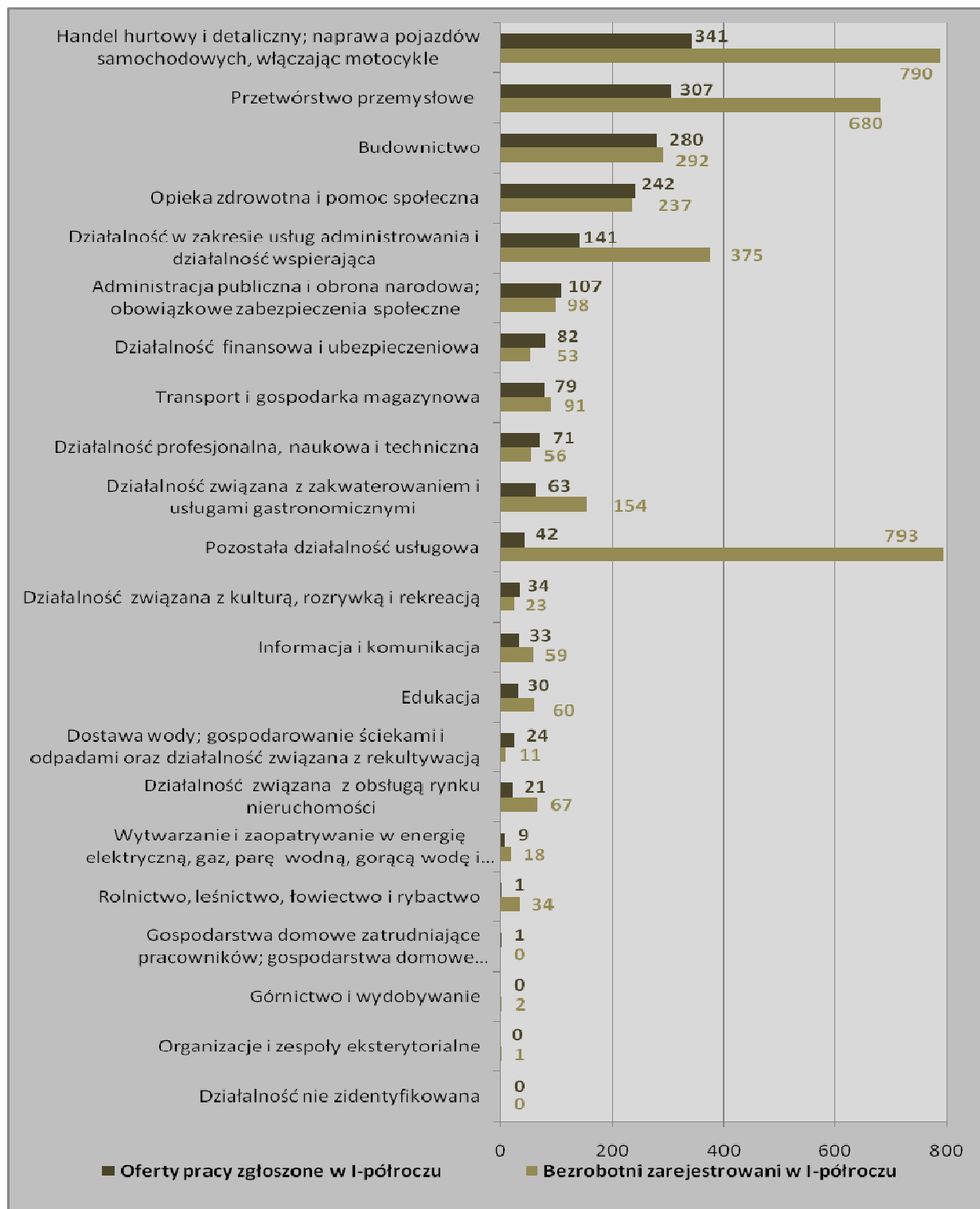
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych (stan na koniec I-półrocza 2010)	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Ankieter	7	6	0,86
2.	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	12	10	0,83
3.	Kuśnierz	10	7	0,70
4.	Technik włókiennik	9	6	0,67
5.	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	8	5	0,63
6.	Organizator obsługi turystycznej	9	5	0,56
7.	Pracownik socjalny	9	5	0,56
8.	Malarz – tapeciarsz	9	5	0,56
9.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	11	6	0,55
10.	Technik technologii odzieży	13	7	0,54

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

3.3 Struktura bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Podjmując próbę analizowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić również uwagę na napływ do bezrobocia i oferty pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Najwięcej ofert pracy zgłoszono w sekcji „Handel hurtowy i detaliczny ...” – 17,9% wszystkich ofert.

Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Bielsku – Białej w I-półroczu

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy

Wnioski

Zaprezentowany raport nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych bazuje bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym urzędzie. W przypadku ofert pracy w analizie ujęte są wyłącznie te zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy i wprowadzone do systemu komputerowego. Nie należy zapominać, iż oferty w niektórych zawodach mogą być zgłaszane przez tego samego pracodawcę kilkakrotnie ze względu na dużą fluktuację kadr w danym zawodzie.

Złożoność problemu rynku pracy wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz niemożliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy.

Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Podsumowując, zatem powyższą analizę można wysunąć następujące wnioski:

- stopa bezrobocia na koniec pierwszego półrocza 2010 roku w Bielsku – Białej wyniosła 5,8% i była wyższa niż w końcu pierwszego półrocza 2009 roku (5,9%);
- największy udział w strukturze bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym i niższym – 50,3%, a osoby z wykształceniem wyższym – 14,9%;
- kobiety stanowią 52,8% wszystkich bezrobotnych;
- odsetek osób długotrwale bezrobotnych kształtuje się na poziomie 38,7%;
- zaobserwowano duży napływ do bezrobocia osób bez zawodu;
- zawód Sprzedawcy jest licznie reprezentowany w strukturze bezrobotnych. Napływ bezrobotnych w tym zawodzie również był duży;
- w pierwszym półroczu 2010 roku nastąpił spadek zgłoszonych ofert w stosunku do analogicznego okresu w 2009 roku o 42 oferty (2,1%). Zgłoszono 1908 ofert pracy;
- 32,8% wszystkich ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym;
- najwięcej ofert pracy skierowanych było do osób w zawodach: Robotnik gospodarczy, Sprzedawca, Pracownik biurowy oraz Pracownik administracyjny;
- w pierwszym półroczu 2010 roku jako zawody nadwyżkowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Pakowacz, Kontroler jakości wyrobów – artykuły przemysłowe, Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Mechanik pojazdów samochodowych;
- w pierwszym półroczu 2010 roku jako zawody deficytowe zidentyfikowane zostały następujące zawody: Kierowca ciągnika siodłowego, Spawacz ręczny łukiem elektrycznym, Asystent bankowości, Brukarz, Technolog robót wykończeniowych w budownictwie
- w pierwszym półroczu 2010 roku jako zawody zrównoważone zidentyfikowane zostały: Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny] oraz Szwaczka

Wszystkie wykorzystane w opracowaniu dane pochodzą z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej i dotyczą Miasta Bielska – Białej. Niektóre z nich publikowane są na stronach internetowych urzędu. Do sporządzenia tabel dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system Syriusz. Dostępne są one ze strony www.mz.praca.gov.pl.

Spis wykresów

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Bielsku – Białej na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 r.	4
Wykres nr 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Mieście Bielsko-Biała	5
Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Bielsku – Białej na przestrzeni 2008, 2009 i 2010r.	8
Wykres nr 4. Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Mieście Bielsko-Biała	9
Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Bielsku – Białej w I-półroczu 2010 r.	15

Spis tabel

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w Mieście Bielsko – Biała	6
Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Mieście Bielsko – Biała w I-półroczu 2010 r.	7
Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Mieście Bielsko – Biała w I-półroczu 2010 r.	10
Tabela nr 4. Ranking 30 zawodów deficytowych w Bielsku – Białej w pierwszym półroczu 2010 r.	12
Tabela nr 5. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w Bielsku – Białej w pierwszym półroczu 2010 r.	13
Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie według kodu 6 cyfrowego	14